

Mødet den 6. Maj 1932.

Fraværende: H. J. Baden, Johanne Berg, Leonhard Hansen, Chr. Nielsen, P. Petersen og Stecher-Christensen.

1. (J. Nr. 82—1932). Indenrigsministeriets Samtykke til, at Kommunen optager et Laan paa 105000 Kr. af Havnens Midler.

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 22¹—1932). Indenrigsministeriets Approbation paa Købekontrakt med Vejassistent K. V. Larsen.

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 90—1932). Indenrigsministeriets Samtykke til Kommunens Køb af Ejendommen Vestergade Nr. 18.

Toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 6²—1932). Indenrigsministeriets Samtykke til Indretning af Magasinplads for en Ammunitionskolonne i Vaabenkammeret i Artillerikasernens Vagtbygning.

Toges til Efterretning.

5. (J. Nr. 160—1932). Regnskab for Gartner Sjelle og Datters Legat i 1931—32.

Toges til Efterretning.

6. (J. Nr. 50—1932). Meddelelse fra Havneudvalget angaaende Fastsættelse af Lønanciennitet for en Fyrbøder ved Havnen.

Lønudvalget tiltræder, at Fyrbøder C. Hede-
gaards Anciennitet regnes fra $\frac{1}{4}$. 1928.

Indstillingen vedtoges.

7. (J. Nr. 60—1932). Skrivelse fra Skoleudvalget med Oplysninger om de til Aarhus Borgerskoler knyttede Mellemkoleafdelinger.

Toges til Efterretning. Indsendes til Ministeriet.

8. (J. Nr. 165—1932). Program for den 2. internationale Konference for socialt Arbejde i Frankfurt a. M. den 11.—14. Juli 1932.

Det vedtoges, at Byraadet ikke deltager i Konferencen.

9. (J. Nr. 128—1932). Forslag til ny Skoleplan for Aarhus Borgerskoler.

Fra Skolekommissionen forelaa følgende Indstilling:

»Idet Skolekommissionen til det ærede Byraad fremsender Forslag til ny Skoleplan for Aarhus Borgerskoler, skal man bemærke følgende:

Forslaget er fremgaaet af en Gennemgang af den nugældende Skoleplan og indeholder ud over enkelte væsentlig formelle Rettelser til denne Plan en Række Ændringer, begrundet især i Lov af 28. April 1931, hvortil føjes Undervisningsministeriets Cirkulære af 7. April 1930, Undervisningsministeriets Bekendtgørelse af 24. November 1931 og Undervisningsministeriets Skrivelse af 15. December 1931 vedrørende Viceinspektørembedernes Forhold til Skoleplanen.

Foruden ovennævnte har Skolekommissionen ment at burde stille Forslag om enkelte andre Ændringer; disse Ændringer har fundet

Udtryk i §§ 6, 9, 10 og 16 og omhandler følgende Forhold:

- 1) Optagelsesprøven til Mellem-skolen.
- 2) Overlærernes Kaldelse (og pligtige Timetal).
- 3) Timereduktion.
- 4) Afholdelse af Forældremøder.

§ 6. Vedrørende Optagelsesprøven til Mellem-skolen:

»Ved denne Prøve skal der om den paa-gældende Elevs Egnethed til Optagelse fore-ligge en Erklæring, udstedt af Overlæreren efter Samraad med Klasselæreren. Besvarelserne af de ved Prøven stillede skriftlige Opgaver be-dømmes for hver enkelt Elev af dennes Faglærer i Forbindelse med en tilsvarende Faglærer ved Mellem-skolen. Saaframt en Elev bestaar den skriftlige Prøve i Dansk og Regning med mg eller derover i begge Fag, er Eleven optaget.«

§ 9. Vedrørende Overlærernes Kaldelse:

»Det foreslaas, at Overlærerne kaldes ikke til en bestemt Skole, men til Aarhus kommu-nale Skolevæsen.«

Vedrørende Overlærernes pligtige Antal ugentlige Undervisningstimer:

»Skolekommissionen har drøftet en For-højelse af Overlærernes pligtige Timetal til 20 uden at tage Stilling til Spørgsmaalet om, hvil-ket Antal Timer der nu efter Ansættelse af Viceinspektører bør tillægges Overlærerne.«

§ 10. Vedrørende Timereduktion for Lærere, som har fyldt deres 55 Aar:

»Den Lærer, der faar sit Timetal nedsat, er uberettiget til uden Skolekommissionens Samtykke at paatage sig lønnet Undervisnings-arbejde uden for Aarhus Borgerskoler.«

Vedrørende Timereduktion i Dansk og Regning:

»For Dansk i VII og VIII Klasse i Borger-skolen gives i hver Klasse 1 Times Afkortning, det samme gælder Regning.«

Vedrørende Timereduktion i Værneskolen:

»1 Time i Værneskolen regnes lig $1\frac{1}{2}$ Time.«

Ny § 16.

»Ved hver Skole holdes een Gang aarlig Forældremøde for hele Skolen til Drøftelse af Sager af mere almindelig Betydning angaaende Skolens hygiejniske Forhold og opdragende Virksomhed. Nærmere Regler for disse Forældremøders Afholdelse gives af Skolekommissionen.«

Bemærkning vedrørende § 12 (Vikarerne):

»I Henhold til Undervisningsministeriets Cirkulære af 7. April 1930 bør faste Vikarer ansættes efter samme Regler som er gældende for Timelærere. — Det i den nugældende Skoleplan nævnte Antal Vikarer har i en længere Aarrække vist sig utilstrækkeligt. Antallet af faste Vikarer 31. December 1931 var 27.«

Fra den socialdemokratiske Byraadsgruppe forelaa Forslag om følgende Ændringer:

I § 2 tilføjes: Skolekommissionen træffer (i Henhold til vedlagte Regler) Bestemmelse om, hvilke Elever der fra Borgerskolerne skal henvises til Undervisning i »Værneskolen.«

I § 6, Linie 11: »er« rettes til »skal«, og »optaget« til »optages«.

I § 9, 3. Linie indsættes Tallet »18«. (Overlærernes ugentlige Timetal).

Vald. Pedersen anbefalede paa Skolekommissionens Vegne Forslaget med de af den socialdemokratiske Gruppe foreslaaede Ændringer.

H o l s t - K n u d s e n udtalte, at man i Skolekommissionen havde haft mange Debatter om Skoleplanen, og der var stillet mange Forslag og Ændringsforslag, men til sidst var man fra alle Sider gaaet med til den foreliggende Plan. Ændringerne fra Flertallets Side havde Taleren ikke noget imod; den væsentligste Bestemmelse var, at Overlærernes ugentlige Timetal blev staaende ved det nuværende. Fra Fælleslærerraadet var der rettet nogle Indvendinger mod enkelte Punkter i Forslaget, men der havde ikke kunnet blive Flertal for de foreslaaede Ændringer. Det var særlig Bestemmelsen i § 10 om eventuel Bortfald af Nedsættelsen af Lærernes Timetal ved 55 Aars Alderen, som var falden dem for Brystet, idet de hævdede, at Timereduktionen var en Slags Løntillæg, og en lignende Bestemmelse fandtes i flere andre Byer. Lærerne vilde dog næppe binde deres Handlefrihed, og deraf vilde vel følge, at Reduktionen i de fleste Tilfælde faldt bort, hvorved Forslaget vilde komme til at virke modsat det, man tilsigtede. Det burde i hvert Fald have været lavet saaledes, at det kun kom til at gælde de fremtidig ansatte. Bestemmelsen i § 16 om de obligatoriske Forældremøder var ogsaa uheldig, idet den let vilde skabe Uro og Strid indenfor Skolen. Lærerne mente heller ikke, Bestemmelsen har Hjemmel i Loven, men nu maatte man jo se, hvad Ministeriet siger dertil. Taleren kunde have ønsket disse Ændringer i Planen, men Flertallet i Skolekommissionen vilde ikke gaa med dertil.

B o r g m e s t e r e n beklagede, at Hr. Holst-Knudsen altid var i Mindretal. Bestemmelsen om Overlærernes Timetal var ikke nogen Ændring,

for der var ikke foreslaaet noget fra Skolekommissionens Side.

K. M o u s t e n pegede paa, at den ny Skoleplan adskilte sig fra den gamle paa 3 Punkter: Optagelse i Mellemkolen, Lærernes pligtige Time-tal og Forældreraad. Det første Punkt havde ikke megen Betydning, idet det nærmest var det samme, som hidtil havde været praktiseret; de, som bestod med Karakteren mg. i Hovedfagene, var altid blevet optaget, og som Regel var der konfereret mellem Skolerne om de Elever, der var tvivlsomme. Angaaende Punkt 2 var det forstaaeligt, at Lærerne var kede af at faa deres Kaar forringede; samtidig skulde de have flere Timer i Mellemkolen og et Par Timer mindre i Borger-skolen, skønt der ikke var Tvivl om, at Arbejdet i Mellemkolen var langt det største. Hvad Afkortningen ved 55 Aars Alderen angik, var det en uheldig Bestemmelse, at hvis det drejede sig om privat Undervisningsarbejde, skal der søges om Nedsættelse, men andet privat Arbejde var ikke nævnt, og det saa lidt mærkeligt ud. Det var vist ikke Lærernes Mening at gaa imod Tanken om Forældremøder, men Modstanden skyldtes, at Reglerne skal fastsættes af Skolekommissionen, og hvis Skolekommissionen vilde have ført en Forhandling med Lærerne om dette Punkt, kunde man sikkert være naaet til Enighed.

V a l d. P e d e r s e n fandt ikke, der var særlig Grund til at diskutere Skoleplanen, efter at man var blevet enige om Forslaget, men Landsretssagføreren skulde vel have en Anledning til at retfærdiggøre sig ved at publicere sin Stilling i Skolekommissionen. Man havde fra begge Sider bøjset sig for at blive enige, og f. Eks. var Tale-rens Gruppe gaaet med til Overlærernes 18 Timer

i Stedet for som foreslaaet 20 Timer. Angaaende Timerreduktionen ved 55 Aars Alderen vilde Taleren blot gøre opmærksom paa, at det ikke var Kommunen, som fastsatte Lærernes Lønninger, og det var ikke Tider til at komme med Overbud. De 90 % af Lærerne hørte til dem, der krævede Arbejdslønnen nedsat for andre, men for deres eget Vedkommende var det noget andet. Her blev forøvrigt ikke rørt ved Lærernes Lønninger, for dem havde Kommunen ingen Indflydelse paa. De 3 Timers Afslag var tænkt som en lille Aflastning for dem, der har været i Kommunens Tjeneste i en meget lang Aarrække, men naar Lærerne saa samtidig tog alt det Ekstraarbejde, de kunde faa, var der ikke megen Mening i at give Afslag. Angaaende Forældremøderne, saa var det ikke Skolekommissionens Mening at lave noget til Skade for Lærerne, men naar Forholdet havde været saaledes, at det var vanskeligt overhovedet at faa Lov til at holde Møde i en Skole, saa maatte der ske en Forandring heri. Det maatte forbydes, at Lærerne stillede sig saaledes til Forældremøderne, for ved Københavns Skolevæsen, som man ellers altid henviste til, havde man alle Vegne saadanne Møder. Angaaende Ændringen i Timetallet ved Mellem-skolerne, saa skyldtes det Danmarks Lærerforening, som havde arbejdet paa at faa indført Stillinger som Viceinspektører og Mellem-skolelærere, for at en Del kunde opnaa Løntillæg, men der maatte selvfølgelig gives noget for noget, og til Gengæld var Reduktionen i de yngre Mellem-skoleklasser bortfalden i Henhold til Loven. Taleren vilde hermed anbefale Forslaget.

Indstillingen med de foreslaaede Ændringer vedtoges.

10. (J. Nr. 129—1932). Forslag til Ændringer i Skoleplanen for Marselisborg Skole.

Fra Skolekommissionen forelaa følgende Skrivelse:

»Samtidig med Revisionen af den nu gældende Skoleplan for Aarhus Børgerskoler har Skolekommissionen foretaget en almindelig Revision af Skoleplanen for Marselisborg Skole.

Udover de Ændringer, som fremkom foranlediget ved Forskolens Nedlæggelse, har Skolekommissionen kun fundet Anledning til at stille Forslag om følgende Tilføjelse til § 7:

»Forholdet mellem Antallet af Lektorer og Antallet af Adjunkter er som ved Statsskolerne.«

Det gennemsete Forslag til Skoleplan for Marselisborg Skole fremsendes.«

K. M o u s t e n erindrede om, at man for godt 1 Aar siden vedtog Ændringer i Skoleplanen, som gik ud paa Nedlæggelse af 1. Klasse og næste Aar en Klasse mere, indtil Forskolen helt var nedlagt. Dette Forslag havde siden ligget i Ministeriet og var endnu ikke approberet, saa strengt taget havde man ikke haft Tilladelse til at nedlægge Klasser, men der skete vel ikke noget derved. Taleren gjorde den Gang opmærksom paa, at Ministeriet næppe approberede § 7, og nu var Skolekommissionen kommet Ministeriet i Forkøbet og foreslaaet en Ændring, saa Forholdet bliver det samme som hidtil. Skolekommissionen burde samtidig have stillet Forslag om at lige-stille de øvrige kommunale Mellem-skoler med Marselisborg Mellem-skole.

V a l d. P e d e r s e n anbefalede Forslaget. Forholdet var her anderledes end ved de øvrige Mellem-skoler, idet Ministeriet kræver, at Mar-

selisborg Skole skal ligestilles med Statsskolerne, og det kunde man ikke ændre noget ved.

Indstillingen vedtoges.

11. (J. Nr. 124—1932). Forslag til Instruks for Vice-skoleinspektørerne.

Fra Ministeriet forelaa Meddelelse om, at Forslaget kan approberes, naar det ændres saaledes, at det i § 1 udtrykkelig angives, at Vice-skoleinspektørerne udfører det dem paalagte Hverv under Ansvar overfor Overlærerne, og at der efter Ordene i § 6 »Byraadet kan til enhver Tid« tilføjes »med Ministeriets Godkendelse.«

Desuden udtaler Ministeriet, at man vil finde det rigtigst, at det tydeligere blev fremhævet, at Skoledirektøren er Overlærernes Foresatte, hvilket vil kunne ske f. Eks. ved, at der tillægges ham kongelig Udnævnelse, hvorom Bestemmelse da maa optages i Skoleplanen.

Skolekommissionen og Skoleudvalget anbefaler at tiltræde Ministeriets Ændringer til Instruks for Viceskoleinspektørerne. Angaaende Bemærkningen om, at der kan tillægges Skoledirektøren kongelig Udnævnelse, vil Skolekommissionen have sin Opmærksomhed henvendt paa dette Forhold og vil overveje Sagen.

V a l d. P e d e r s e n forelagde Forslaget, som ligeledes havde ligget meget længe i Ministeriet. Der var gjort forskellige Krumspring og bl. a. fremsat den Tanke, at Skoledirektøren skal have kongelig Udnævnelse, en Ting som slet ikke vedkom dette Forslag. Det var en ret kedelig Bestemmelse med disse Viceinspektører, og det havde ikke været noget behageligt Arbejde at finde 17 Herrer og Damer, der skulde lønnes med 240 Kr. mere aarlig; det bevirkede blot Misfornøjelse hos de mange, der blev forbigaaet;

men det var Lærerforeningen selv, som havde faaet Forslaget gennemført. Man havde i Instruksen søgt at dele Sol og Vind lige mellem Overlærerne og Inspektørerne, og begge Parter var vist nogenlunde tilfreds med Forslaget, men Ministeriet havde altsaa ønsket en Ændring i § 1, som Skolekommissionen foreslog at gaa med til.

H o l s t - K n u d s e n mente, at Ministeriets Bemærkning om, at Skoledirektøren kan faa kongelig Udnævnelse, ikke var uden Forbindelse med Sagen; det var i hvert Fald ikke ligegyldigt for Aarhus Kommune, idet Staten saa skulde betale en betydelig Del af hans Løn og vistnok ogsaa Pensionen, saa i den Retning vilde det være en Vinding for Kommunen.

B o r g m e s t e r e n bemærkede, at hvis det skete, kunde Skolekommissionen og Skoleudvalget komme til at sidde net i det.

K. M o u s t e n oplyste, at der fandtes ingen Lovbestemmelser om Lønforholdet i et saadant Tilfælde.

V a l d. P e d e r s e n erklærede, at Socialdemokraterne ikke ønskede at være med til nogen kongelig Udnævnelse, og saa længe der var et socialdemokratisk Flertal i Byraadet, gik man ikke med til at fraskrive sig nogen Ret. Det stod i de forskellige Instrukser, hvilken Myndighed hver havde, og Tanken om kongelig Udnævnelse syntes i nogen Grad at være bestilt Arbejde. Der blev heller ikke Tale om nogen videre Besparelse for Kommunen, idet Skoledirektørens Løn saa skulde sættes betydeligt op.

H o l s t - K n u d s e n kunde netop ønske at faa denne Bestemmelse vedtaget, mens man havde socialdemokratisk Flertal i Byraadet.

J. Perregaard vilde fraraade denne Tanke. Skolekommissionen havde haft tilstrækkelig Vrøvl med de kongelig udnævnte Overlærere, især ved Mellemskolerne; de vilde bestemme alt og slog paa, at det var dem, der havde Eksamensretten.

Holst-Knudsen syntes, det gik meget godt med de kongelig udnævnte Overlærere, og Taleren havde ingen Betænkelighed ved at lade Skoledirektøren faa kongelig Udnævnelse.

Borgmesteren mente, man ogsaa kunde henvise til Marselisborg Skole.

Indstillingen vedtoges.

12. (J. Nr. 65—1932). Forslag fra Politimesteren om, at Arrestgaardene overtrækkes med Staaltraadsvæv.

Udvalget for Bygninger og Inventar meddeler, at der paa Budgettet for 1932—33 intet Beløb lindes til nævnte Formaal, og at Undvigelsesprocenten er saa ringe (ca. 1,5 ‰), at man alene af den Grund anser Udgiften for overflødig.

J. Perregaard anbefalede Indstillingen.

Indstillingen vedtoges.

13. (J. Nr. 132—1932). Forslag til Køreplan og Takster for Omnibusruten Chr. Filtenborgs Plads—Ørnereden.

Brolægningsudvalget kan anbefale den foreslaaede Køreplan, samt at Taksterne fastsættes saaledes:

Fra Sporvognsremisen til Varna og Thorsmølle
Voksne 25 Øre, Børn 10 Øre.

Fra Sporv. til Silistria: Voksne 35 Øre, Børn 15 Øre.

Fra Sporv. til Hørhavegaarden: Voksne 40 Øre, Børn 20 Øre.

Fra Sporv. til Ørnereden: Voksne 50 Øre, Børn 25 Øre.

A n d r. B i t s c h anbefalede Indstillingen, men man burde maaske høre Skovudvalgets Mening.

H o l s t - K n u d s e n skulde nok vogte sig for at tale paa Skovudvalgets Vegne, naar der ikke var konfereret med Udvalgets Formand om Sagen; men forøvrigt havde Skovudvalget vist ikke noget mod Forslaget.

Godkendtes.

14. (J. Nr. 46⁴—1932). Andragende fra Hammelbanen om Overtagelse af Personomnibusrute Nr. 2 mellem Aarhus og Silkeborg.

Brolægningsudvalget kan anbefale Andragendet, idet de for Ruten tidligere stillede Betingelser fremdeles skal være gældende, og paa Betingelse af, at Ruten faar Endestation i Rutebilstationen i Aarhus.

A n d r. B i t s c h forelagde Sagen. Hammelbanens Ledelse havde sat meget ind paa at faa denne Rute, og del drejede sig om en Snes Vogne. Taleren troede, der var en anden, der vilde have Koncessionen, nemlig Statsbanerne, men det maatte jo blive Hammelbanens Sag.

V a l d. P e d e r s e n var gaaet med til at anbefale Andragendet, men vilde som Byraadsmedlem sige, at Hammelbanens Bestyrelse bør betænke sig flere Gange, før de køber den Historie, lor andre skulde jo deltage i Underskudet.

H o l s t - K n u d s e n havde været forhindret i at deltage i Hammelbanens sidste Bestyrelsesmøde, hvor Sagen blev behandlet. Ved næste Møde skulde der forhandles med Statsbanerne om Fællesskab om Ruten, og det vilde nok blive ordnet paa en fornuftig Maade.

Indstillingen vedtoges.

15. (J. Nr. 46⁵—1932). Andragende fra E. B. Suryaninoff, Skanderborg, om Tilladelse til at udvide Omnibusruten Aarhus—Skanderborg.

Brolægningsudvalget kan ikke anbefale Andragendet.

Kunde ikke anbefales.

16. (J. Nr. 147—1932). Andragende fra Forstanderen for Aarhus Lærningehjem om, at Kommunen vil lade opføre en Ejendom til Brug for Lærningehjemmet.

Borgmesteren erklærede, at for Tiden havde man absolut ikke Penge til dette Formaal, og hvis Kommunen engang fik i Sinde at bygge et Lærningehjem, vilde man vel nok selv ansætte Forstander m. v. Man kunde næppe gaa med til at bygge Lærningehjem til en Privatmand. Hvis man engang overtog Amtssygehusets Bygninger, kunde der maaske blive Plads til et saadant, men det maatte et senere Byraad tage Bestemmelse om. Taleren foreslog at henlægge Sagen.

Sagen henlagdes.

17. (J. Nr. 23¹—1932). Beretning og Regnskab for Undervisningen for Arbejdsløse i den forløbne Vinter.

Toges til Efterretning.

18. (J. Nr. 162—1932). Andragende fra Børnehjælpskomitéen om Tilladelse til at disponere over Torvene og Havnepladsen den 4.—5. Juni.

Fra Brolægningsudvalget forelaa følgende Erklæring:

»I Anledning af den fremsendte Forespørgsel fra Børnehjælpskomitéen om Benyttelse af Torvene den 4. og 5. Juni skal man meddele, at Udvalget intet har at erindre herimod for Bispetorvets Vedkommende, medens man ikke

mener, at Store Torv i Fremtiden kan afgive Plads for saadanne Forlystelser.

Tilladelsen bør gives paa Betingelse af, at Komitéen forpligter sig til at erstatte enhver Beskadigelse i Bispetorvsmuren, Brolægning, Kloakbrønde, Lysmaster m. m. samt aflevere Torvet i rengjort Stand.«

Havneudvalget kan anbefale, at den Del af Havnepladserne ved Skolebakken, der ikke benyttes, stilles til Disposition uden Vederlag, blot at Pladserne skal afleveres i rengjort Stand.

A n d r. B i t s c h vilde nødig være med til at lægge Hindringer i Vejen for det gode Formaal, men Store Torv egnede sig næppe til Opstilling af saadanne Ting, hvis Færdselen skal gennemføres, og Taleren havde derfor ikke ment, at dette kunde anbefales.

H. P. C h r i s t e n s e n oplyste, at f. Eks. i København tog man det ikke saa nøje med Færdselen paa Børnehjælpsdagen, og enhver lille Plads var udnyttet til Telte, Karusseller o. lign. Store Torv var jo ikke blevet mindre, og Taleren vilde henstille at tage alt mulig Hensyn til Andragendet.

A n d r. B i t s c h svarede, at der var blevet mindre Plads paa Store Torv, fordi Sporvejene havde lagt Beslag paa et større Areal. Men Brolægningsudvalget vilde sikkert stille sig saa villigt som muligt.

Indstillingerne vedtoges.
